

راهکارهای مقابله با حاشیه نشینی در شهرها

(نمونه موردی محله تازه آبادشهر سقز)

چیمین حسینی

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد مراغه، ایران

چکیده:

حاشیه نشینی به سبب ایجاد فقر، به خطر انداختن طبیعت و محیط زیست و تحمیل هزینه های سنگین به مشکلات شهرها از آن به عنوان تهدیدی جدی برای انسجام شهرها یاد می شود که با تدابیر درستی برای راهکارهای وضعیت فعلی و جلوگیری از گسترش این پدیده در آینده اتخاذ گردد. و فراتر از مکان خود تاثیرگذار می باشد. بررسی این موضوع به قوانین و اقدامات لازم در سطح شهرها و بلکه در سطح ملی نیاز می باشد. بعد از انقلاب اسلامی و قبل از آن نیز به علت ضرورت برنامه های توسعه شهری، اقداماتی را به منظور جلوگیری از اسکان غیر رسمی صورت گرفته است. این قوانین و اقدامات به صورت کلی برخوردارها و بازتاب های از قبیل جلوگیری از مهاجران به شهر، بی برنامه بودن نسبت به مساله و در آخر قبول موضوع و تلاش در بر طرف کردن راهکارهای آن می باشد. که از طریق های مختلف در قوانین و اقدامات دولت ها متبلور شده است. این پژوهش با استفاده از روش اسنادی و کتابخانه ای سعی در بازنمایی اسکان غیر رسمی در شهرها و ارائه راهکارهای لازم در جهت آن می باشد.

کلمات کلیدی: حاشیه نشینی- راهکارها - شهرها- سقز- محله تازه آباد

مقدمه

حاشیه نشینی پدیده ای است اجتماعی و به عنوان معضل اجتماعی مورد توجه جامعه شناسان شهری قرار گرفته است.

حاشیه نشینی باعث آسیب ها و انحرافات اجتماعی است اگر چه حاشیه نشینان آسیب زا و منحرف نیستند ولی شرایط و موقعیت جغرافیایی ایجاد می کند تا برای منحرفان ، منطقه اخلاقی و فرهنگی خاصی ایجاد شود . که با فرهنگ متداول حاکم بر جامعه تفاوت دارد. بسیاری از رفتارهایی که در فرهنگ حاکم جامعه ، ناهنجار و یا انحرافی تلقی می شوند. اگر چه مهاجرت روستای شهری از دلایل مهم رشد شهری در ایران است و بین مهاجرت و حاشیه نشینی از یک سو و رونق اقتصادی شهرها تمرکز فرصت ها از سوی دیگر رابطه وجود دارد. احساس عدم تعلق و بیگانگی با شهر همراه بوده است. عدم مشارکت ، احساس تبعیض ، نداشتن روحیه شهروندی و ..... از ویژگی های عمده شخصیتی حاشیه نشینان است. حاشیه نشینان این حس را دارند که شهر خانه اونیست. (نقدی ۱۳۸۵، ص ۲۲۱).